I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνωμοδότηση του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRONTEX)

(2010/C 357/01)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 16,

Έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 8,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ([1]),

Έχοντας υπόψη το αίτημα γνωμοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ([2]),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 24 Φεβρουαρίου 2010, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRONTEX) ([3]) (στο εξής *η πρόταση* ή *ο προτεινόμενος κανονισμός*).

2. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ζητήθηκε άτυπα η γνώμη του από την Επιτροπή πριν από την έγκριση της πρότασης. Τα άτυπα σχόλια που διατυπώθηκαν από τον ΕΕΠΔ στις 8 Φεβρουαρίου 2010 είχαν ως αποτέλεσμα να συμπεριληφθούν ορισμένες αλλαγές στην τελική έκδοση της πρότασης που εγκρίθηκε από την Επιτροπή.

3. Στις 2 Μαρτίου 2010, η πρόταση που εγκρίθηκε από την Επιτροπή εστάλη στον ΕΕΠΔ ώστε αυτός να διατυπώσει τη γνώμη του σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

4. Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι στις 26 Απριλίου 2010 ο ΕΕΠΔ εξέδωσε γνωμοδότηση επί κοινοποίησης για προκαταρκτικό έλεγχο που ελήφθη από τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRONTEX) σχετικά με τη «Συγκέντρωση ονομάτων και ορισμένων άλλων σχετικών στοιχείων των επαναπατριζόμενων για κοινές επιχειρήσεις επαναπατρισμού (ΚΕΕ)» (στο εξής *γνωμοδότηση προκαταρκτικού ελέγχου*) ([4]). Τα συμπεράσματα της προαναφερθείσας γνωμοδότησης, θέμα της οποίας είναι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της προετοιμασίας και εκτέλεσης των ΚΕΕ δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004, έχουν χρησιμοποιηθεί ως βάση για ορισμένες από τις παρατηρήσεις και συμπεράσματα της παρούσας γνωμοδότησης.

([1]) ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.
([2]) ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.
([3]) COM(2010) 61 τελικό.
([4]) Η γνωμοδότηση είναι διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Priorchecks/Opinions/2010/10-04-26_Frontex_EN.pdf

Σκοπός και στόχος της πρότασης

5. Όσον αφορά τον σκοπό και τον στόχο της πρότασης, η αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει τον προτεινόμενο κανονισμό αναφέρει τα εξής: «Η παρούσα πρόταση αναφέρεται σε ορισμένες τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRONTEX) οι οποίες είναι αναγκαίες προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η λειτουργία του εν λόγω οργανισμού κατά τα προσεχή έτη θα είναι επαρκώς καθορισμένη και απρόσκοπτη. Στόχος της πρότασης είναι η προσαρμογή του κανονισμού με γνώμονα τις αξιολογήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί και την κτηθείσα πείρα, η αποσαφήνιση της εντολής του οργανισμού και η διευθέτηση των αδυναμιών που έχουν διαπιστωθεί».

6. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι η αιτιολογική σκέψη 9 της πρότασης αναφέρεται στο γεγονός ότι το «Πρόγραμμα της Στοκχόλμης» αξιώνει την αποσαφήνιση και ενίσχυση του ρόλου του FRONTEX σε σχέση με τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 10 αναφέρεται στην ανάγκη ενίσχυσης των επιχειρησιακών ικανοτήτων του FRONTEX. Όπως αναφέρεται στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη, «είναι σκόπιμο να αναθεωρηθεί η εντολή του οργανισμού έτσι ώστε να ενισχυθούν, ιδίως, οι επιχειρησιακές του ικανότητες και συγχρόνως να διασφαλισθεί ότι όλα τα μέτρα που λαμβάνονται είναι ανάλογα προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς και συνάδουν πλήρως με τα θεμελιώδη δικαιώματα (…)». Επίσης, η αιτιολογική σκέψη 11 τονίζει ότι «οι υφιστάμενες δυνατότητες παροχής ουσιαστικής συνδρομής στα κράτη μέλη σε σχέση με τις επιχειρησιακές παραμέτρους της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων ενδείκνυται να ενισχυθούν από την άποψη των διαθέσιμων τεχνικών πόρων».

8. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 4 της πρότασης, «Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται κυρίως από τον Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε την αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, τα δικαιώματα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, το δικαίωμα στο άσυλο, την αρχή της μη επαναπροώθησης, την απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης, τα δικαιώματα των παιδιών και το δικαίωμα σε αποτελεσματικά μέσα παροχής έννομης προστασίας. Ο παρών κανονισμός πρέπει να εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη σε συμμόρφωση με τα ανωτέρω δικαιώματα και αρχές».

9. Η πρόταση αντικατοπτρίζει τις συστάσεις που διατυπώθηκαν μέσω της ανακοίνωσης της Επιτροπής, της 13ης Φεβρουαρίου 2008, σχετικά με την αξιολόγηση και την μελλοντική ανάπτυξη του οργανισμού FRONTEX [1], καθώς και εκείνες του διοικητικού συμβουλίου, στον βαθμό που απαιτούν αναθεώρηση του νομικού πλαισίου του οργανισμού, με τις εξαιρέσεις που περιγράφονται στην εκτίμηση επιπτώσεων.

II. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

10. Ως γενική παρατήρηση, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι η πρόταση αποσκοπεί στο να επιτρέψει στον FRONTEX να εκπληρώνει πιο αποτελεσματικά τα υφιστάμενα καθήκοντα και αρμοδιότητές του, καθώς και όσα προβλέπονται από τον προτεινόμενο κανονισμό. Τα νέα καθήκοντα του FRONTEX, όπως αναφέρονται στην αιτιολογική έκθεση, πρόκειται να περιλαμβάνουν, εφόσον εγκριθούν όπως προτείνονται από την Επιτροπή, μεταξύ άλλων: 1) διεύρυνση του έργου που σχετίζεται με την ανάλυψη κινδύνου, 2) ενίσχυση του έργου που σχετίζεται με έρευνα, 3) θέσπιση της δυνατότητας συντονισμού κοινών επιχειρήσεων επαναπατρισμού, 4) νέα καθήκοντα σχετικά με την ανάπτυξη και λειτουργία συστημάτων πληροφοριών, 5) νέα καθήκοντα σχετικά με την παροχή συνδρομής στο EUROSUR, κλπ.

11. Το νέο αυτό νομικό πλαίσιο που προβλέπεται από την πρόταση, με το οποίο ο FRONTEX πρόκειται να λειτουργεί στο εγγύς μέλλον και το οποίο ενδέχεται επίσης να οδηγήσει σε νέα επιχειρησιακά καθήκοντα για τον οργανισμό βάσει του προτεινόμενου κανονισμού, ελήφθη δεόντως υπόψη από τον ΕΕΠΔ κατά την κατάρτιση του περιεχομένου και των συμπερασμάτων της παρούσας γνωμοδότησης.

12. Στο πλαίσιο αυτό και, όπως έχει προαναφερθεί, λαμβανομένης υπόψη της ενδεχόμενης νέας αποστολής και των νέων αρμοδιοτήτων του οργανισμού, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι ο κανονισμός δεν αναφέρει σχεδόν τίποτα σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον FRONTEX, με μοναδική εξαίρεση την τελευταία πρόταση του άρθρου 11 της πρότασης. Το θέμα αυτό θα εξεταστεί περαιτέρω στο πλαίσιο των πορισμάτων και συμπερασμάτων της γνωμοδότησης προκαταρκτικού ελέγχου του ΕΕΠΔ, όπως αναφέρεται στο σημείο 4.

13. Επίσης, η γνωμοδότηση θα επικεντρωθεί στις ειδικές διατάξεις του προτεινόμενου κανονισμού οι οποίες έχουν, ή ενδέχεται να έχουν στο μέλλον, επιπτώσεις στην προστασία δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό, οι ειδικές διατάξεις που θα εξεταστούν στην παρούσα γνωμοδότηση είναι:

— Συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών (νέα διατύπωση του άρθρου 11)

— Προστασία δεδομένων (προσθήκη νέου άρθρου 11α)

— Κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών και των ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών (προσθήκη νέου άρθρου 11β)

— Συνεργασία με οργανισμούς και φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με διεθνείς οργανισμούς (νέα διατύπωση του άρθρου 13)

— Διευκόλυνση της επιχειρησιακής συνεργασίας με τρίτες χώρες και συνεργασία με αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών (νέα διατύπωση του άρθρου 14).

[1] COM(2008) 67 τελικό.

Απουσία συγκεκριμένης νομικής βάσης για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον FRONTEX

14. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η πρόταση δεν προσδιορίζει εάν, και εφόσον ναι, υπό ποιες περιστάσεις, προϋποθέσεις και περιορισμούς, και με βάση ποιες εγγυήσεις, θα μπορούσε ο FRONTEX να επεξεργάζεται (ορισμένα) δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των διευρυνόμενων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του που προβλέπονται από την πρόταση. Όντως, ο προτεινόμενος κανονισμός ούτε αποσαφηνίζει το θέμα ούτε περιλαμβάνει συγκεκριμένη νομική βάση που να διευκρινίζει τις περιστάσεις υπό τις οποίες θα μπορεί να γίνεται μια τέτοια επεξεργασία από τον FRONTEX, με βάση ισχυρές εγγυήσεις περί προστασίας δεδομένων και σύμφωνα με τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας.

15. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να ανατρέξουμε για μία ακόμα φορά στην αιτιολογική έκθεση, η οποία αναφέρει ότι η πρόταση ανταποκρίνεται πλήρως στην προτιμητέα επιλογή της εκτίμησης επιπτώσεων «με εξαίρεση την ανάθεση στον FRONTEX περιορισμένης εντολής για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που σχετίζονται με την καταπολέμηση εγκληματικών κυκλωμάτων παράνομης μετανάστευσης». Η αιτιολογική έκθεση αναφέρει επίσης ότι «Η Επιτροπή φρονεί όντως ότι είναι σκόπιμο να διερευνηθούν όλες οι δυνατότητες ενίσχυσης της καταπολέμησης της παράνομης μεταφοράς μεταναστών και της διακίνησης ανθρώπων». Ωστόσο, «προτιμά να επανέλθει στο ζήτημα των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής για τις ανταλλαγές πληροφοριών, η οποία προβλέπεται να υποβληθεί εντός του τρέχοντος έτους, λαμβανομένου επίσης υπόψη του προβληματισμού που είναι σκόπιμος σχετικά με τους τρόπους περαιτέρω ανάπτυξης της συνεργασίας μεταξύ οργανισμών του τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων, όπως επιτάσσει το "Πρόγραμμα της Στοκχόλμης"».

16. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει αμφιβολίες σχετικά με την προσέγγιση που υιοθετεί η Επιτροπή στον προτεινόμενο κανονισμό όσον αφορά το θέμα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον FRONTEX. Η ανωτέρω αναφορά της αιτιολογικής έκθεσης δεν διευκρινίζει ποιο μπορεί να είναι το πεδίο εφαρμογής της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε άλλους τομείς δραστηριότητας του FRONTEX (βλ. σημεία 10 και 11). Θέλοντας να χρησιμοποιήσει ένα συγκεκριμένο παράδειγμα, ο ΕΕΠΔ παραπέμπει στην γνωμοδότηση προκαταρκτικού ελέγχου σχετικά με την προετοιμασία και εκτέλεση των ΚΕΕ, δραστηριότητα στο πλαίσιο της οποίας ο FRONTEX ενημέρωσε τον ΕΕΠΔ ότι ενδέχεται να απαιτείται κάποια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 9 του κανονισμού FRONTEX.

17. Στη γνωμοδότηση προκαταρκτικού ελέγχου, ο ΕΕΔΠ θεώρησε «μια πιο συγκεκριμένη νομική βάση απ'ό,τι το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 ως προτιμώμενη, αν όχι απαιτούμενη, λόγω της ευαισθησίας των δεδομένων και των οικείων δραστηριοτήτων που αφορούν μια ευάλωτη μερίδα του πληθυσμού, ώστε να παρέχονται σαφέστερα όρια σχετικά με την επεξεργασία και να διασφαλίζονται οι κατάλληλες εγγυήσεις για τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, όπως προβλέπεται από το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ».

18. Ο ΕΕΠΔ πιστεύει ότι το παράδειγμα των κοινών επιχειρήσεων επαναπατρισμού, στο πλαίσιο των οποίων θεωρείται απαραίτητη κάποια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον FRONTEX, δείχνει ότι είναι επιτακτική ανάγκη να αποσαφηνιστεί το θέμα στην πρόταση. Η διστακτικότητα της Επιτροπής να διευκρινίσει το ζήτημα στον προτεινόμενο κανονισμό ή να ορίσει επακριβώς την ημερομηνία μέχρι την οποία θα το πράξει, αντί να αναβάλλει το θέμα εν αναμονή νέων νομικών και πολιτικών περιστάσεων (βλ. σημείο 15 της παρούσας γνωμοδότησης), εγείρει σοβαρές ανησυχίες. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανεπιθύμητη απουσία ασφάλειας δικαίου και σε σημαντικό κίνδυνο μη συμμόρφωσης προς τους κανόνες και τις εγγυήσεις προστασίας δεδομένων.

19. Δεδομένων των νέων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του FRONTEX, όπως προβλέπονται στην πρόταση, ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι ο προτεινόμενος κανονισμός θα πρέπει -στον βαθμό που απαιτείται και ενδείκνυται- να διευθετεί πλήρως το ζήτημα του πεδίου εφαρμογής των δραστηριοτήτων που ενδέχεται να οδηγούν σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον FRONTEX. Ο ΕΕΠΔ πιστεύει ότι απαιτείται μια συγκεκριμένη νομική βάση που να διέπει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον FRONTEX στο πλαίσιο των υφιστάμενων ή μελλοντικών καθηκόντων του. Η επεξεργασία αυτή πρέπει να επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που είναι απαραίτητη για σαφώς καθορισμένους και θεμιτούς σκοπούς, ιδίως στο πλαίσιο των ΚΕΕ.

20. Η νομική βάση πρέπει επιπλέον να προβλέπει προσδιορισμό των απαραίτητων και κατάλληλων εγγυήσεων, περιορισμών και προϋποθέσεων υπό τις οποίες θα μπορεί να γίνεται μια τέτοια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

21. Η ανάγκη προσδιορισμού είναι ακόμη πιο συναφής δεδομένης της πρακτικής δυσκολίας να υπάρξει σαφής διάκριση μεταξύ των επιχειρησιακών και μη επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του FRONTEX και, πιο συγκεκριμένα, των περιπτώσεων στις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται για *αμιγώς διοικητικούς* ή *αμιγώς επιχειρησιακούς σκοπούς*. Οι όροι αυτοί ενδέχεται να δημιουργούν σύγχυση ως προς το ακριβές πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενό τους. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ καλεί τον νομοθέτη να αποσαφηνίσει το ζήτημα στον προτεινόμενο κανονισμό.

22. Ο ΕΕΠΔ επωφελείται επίσης της ευκαιρίας για να τονίσει ότι τα συμπεράσματα της γνωμοδότησης προκαταρκτικού ελέγχου ισχύουν μόνο για συγκεκριμένες δραστηριότητες (δηλαδή τις ΚΕΕ) που θα εκτελούνται στο μέλλον από τον FRONTEX σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού FRONTEX ([1]). Τα συμπεράσματα αυτά βασίζονται σε διεξοδική ανάλυση των νομικών και πρακτικών περιστάσεων της συγκεκριμένης δραστηριότητας, καθώς και στις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τον FRONTEX στον ΕΕΠΔ κατά τη διάρκεια του προκαταρκτικού ελέγχου. Κατά συνέπεια, δεν μπορούν να

([1]) Το άρθρο 9 ορίζει ότι «1. Ο οργανισμός παρέχει την αναγκαία συνδρομή για την οργάνωση κοινών επιχειρήσεων επαναπατρισμού από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κοινοτική πολιτική επαναπατρισμού. Ο οργανισμός μπορεί να χρησιμοποιεί κοινοτικούς χρηματοδοτικούς πόρους, διαθέσιμους για τον τομέα επαναπατρισμού. (...)».

εφαρμόζονται στην αξιολόγηση της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και του έννομου χαρακτήρα οποιασδήποτε επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που ενδέχεται να προβλεφθεί μελλοντικά στο πλαίσιο άλλων δραστηριοτήτων του FRONTEX. Σε περίπτωση που προβλεφθούν και άλλες περιπτώσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον FRONTEX, αυτός θα υπόκειται σε κατά περίπτωση ανάλυση ως προς τον έννομο χαρακτήρα της επεξεργασίας, εφόσον δεν προβλέπεται ειδική διάταξη στον κανονισμό FRONTEX ([1]).

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

23. Όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 13, η παρούσα γνωμοδότηση θα εστιάσει επίσης στις ειδικές διατάξεις του προτεινόμενου κανονισμού οι οποίες έχουν, ή ενδέχεται να έχουν στο μέλλον, επιπτώσεις στην προστασία δεδομένων (άρθρα 11, 11α, 11β, 13 και 14).

Άρθρο 11 — Συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών

24. Η πρόταση προβλέπει νέα διατύπωση του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004, η οποία τροποποιεί τον ρόλο του οργανισμού υποχρεώνοντάς τον να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της ανάπτυξης και λειτουργίας ενός συστήματος πληροφοριών που να επιτρέπει την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών. Πιο συγκεκριμένα, η προτεινόμενη διατύπωση ορίζει ότι «ο οργανισμός δύναται να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τα καθήκοντά του, με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Αναπτύσσει και θέτει σε λειτουργία σύστημα πληροφοριών που να επιτρέπει την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του εν λόγω συστήματος δεν περιλαμβάνουν την ανταλλαγή προσωπικών δεδομένων».

25. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διευκρίνιση που προτείνεται στην τελευταία πρόταση της ανωτέρω διάταξης, η οποία αποσαφηνίζει το περιεχόμενο των πληροφοριών που μπορούν να ανταλλάσσονται από τον FRONTEX με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη και δεν αφήνει καμία αμφιβολία σχετικά με το εάν μια τέτοια ανταλλαγή πληροφοριών θα μπορούσε να αφορά προσωπικά δεδομένα.

26. Ωστόσο, στο πλαίσιο αυτό, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να υπογραμμίσει το γεγονός ότι το προτεινόμενο άρθρο 11 είναι ουσιαστικά η μόνη διάταξη της πρότασης που πραγματεύεται ευθέως το ζήτημα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον FRONTEX στο πλαίσιο των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του. Αυτό γίνεται μέσω του αποκλεισμού της ανταλλαγής προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο συγκεκριμένου συστήματος πληροφοριών. Το γεγονός ότι άλλες διατάξεις, όπως εκείνη που αφορά τη συνεργασία με οργανισμούς και φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με διεθνείς οργανισμούς (άρθρο 13) ή εκείνη που διέπει τη συνεργασία με τρίτες χώρες (άρθρο 14) δεν περιέχουν καμία διευκρίνιση αυτού του είδους μπορεί να οδηγήσει σε αβεβαιότητες ή ακόμη και σε ανησυχίες ως προς την προστασία δεδομένων.

Άρθρο 11α — Προστασία δεδομένων

27. Η πρόταση προβλέπει την προσθήκη του άρθρου 11α, το οποίο αφορά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και αναφέρει τα εξής: «Το διοικητικό συμβούλιο θεσπίζει μέτρα για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 από τον οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του οργανισμού».

28. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διάταξη αυτή, η οποία επιβεβαιώνει ότι ο οργανισμός είναι υποχρεωμένος να επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, κάθε φορά που του επιτρέπεται να το πράξει.

29. Στο πλαίσιο αυτό, ο διορισμός του υπευθύνου προστασίας δεδομένων είναι εξαιρετικά σημαντικός και πρέπει να συνοδευτεί από την άμεση θέσπιση κανόνων εφαρμογής σχετικά με το πεδίο των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων που θα ανατεθούν στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Επιπλέον, οι κανόνες αυτοί πρέπει να συμπληρωθούν με όλα τα απαραίτητα μέτρα που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού στον FRONTEX.

30. Η εν λόγω διάταξη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και στο πλαίσιο των συμπερασμάτων της γνωμοδότησης προκαταρτικού ελέγχου για τον σκοπό της οποίας ο FRONTEX ενημέρωσε τον ΕΕΠΔ ότι κάποια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων θα ήταν απαραίτητη για την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπει το άρθρο 9 του κανονισμού FRONTEX. Εφόσον ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 εφαρμόζεται, ο FRONTEX, με την ιδιότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας των δεδομένων, οφείλει να διασφαλίσει συμμόρφωση προς όλες τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού.

31. Πρέπει επίσης να αναφερθεί εδώ ότι η πρόταση δεν περιέχει κανέναν ειδικό κανόνα ως προς την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων [άρθρα 13-19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001]. Επιπλέον, δεν υπάρχει ειδική διάταξη που να αφορά την υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας των δεδομένων να παρέχει πληροφορίες στο υποκείμενο των δεδομένων [άρθρα 11 και 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001]. Ο ΕΕΠΔ συστήνει να λαμβάνονται ειδικότερα υπόψη οι εν λόγω κανόνες στα μέτρα που θεσπίζει το διοικητικό συμβούλιο βάσει του άρθρου 11α της πρότασης.

([1]) Βλ. σημείο 3.2. της γνωμοδότησης προκαταρκτικού ελέγχου «Έννομος χαρακτήρας της επεξεργασίας»: «Ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 και το άρθρο 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 θα μπορούσαν επομένως, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, να χρησιμεύσουν μόνο ως προσωρινή νομική βάση για την προβλεπόμενη δραστηριότητα επεξεργασίας, υπό την προϋπόθεση μιας προσεκτικής επανεξέτασης της ανάγκης για μια πιο συγκεκριμένη νομική βάση, στο πλαίσιο της εν εξελίξει αναθεώρησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004». Στα τελικά συμπεράσματά του, ο ΕΕΠΔ πρότεινε επίσης στον FRONTEX: 1) να εξετάζει το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 πριν από τη διαβίβαση στοιχείων στο πλαίσιό του ώστε να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του. Σε τέτοια περίπτωση, ο ΕΕΠΔ ζητούσε από τον FRONTEX να τον ενημερώνει για τη μεθοδολογία συμμόρφωσης προς το συγκεκριμένο άρθρο πριν από τη διαβίβαση στοιχείων: 2) να εφαρμόζει τις απαραίτητες διαδικασίες ώστε να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και, 3) να ανταποκρίνεται στην υποχρέωση ενημέρωσης πριν από την πραγματοποίηση της επεξεργασίας, εκτός εάν τα κράτη μέλη παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες στα υποκείμενα των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού. Ο ΕΕΠΔ ζητούσε επίσης από τον FRONTEX να τον ενημερώσει σχετικά με τα συγκεκριμένα μέτρα εφαρμογής προς την κατεύθυνση αυτή.

Άρθρο 11β — Κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών και των ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών

32. Το άρθρο 11β προβλέπει ότι ο FRONTEX εφαρμόζει τις αρχές ασφάλειας που καθορίζονται από την απόφαση της Επιτροπής 2001/844/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ για τις διαβαθμισμένες πληροφορίες. Αυτό καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις διατάξεις που έχουν σχέση με την ανταλλαγή, την επεξεργασία και την αποθήκευση διαβαθμισμένων πληροφοριών. Η προτεινόμενη διάταξη υποχρεώνει επίσης τον οργανισμό να επεξεργάζεται μη διαβαθμισμένες ευαίσθητες πληροφορίες σύμφωνα με τις αρχές ασφάλειας που έχουν θεσπιστεί και εφαρμόζονται από την Επιτροπή.

33. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την εν λόγω διάταξη ως απαραίτητη διευκρίνιση του τρόπου με τον οποίο ο FRONTEX πρέπει να διασφαλίζει, να ανταλλάσσει, να επεξεργάζεται και να αποθηκεύει τις διαβαθμισμένες πληροφορίες. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για τον ασφαλή τρόπο με τον οποίο πρέπει να υπόκεινται σε επεξεργασία οι μη διαβαθμισμένες ευαίσθητες πληροφορίες σύμφωνα με τις αρχές ασφάλειας που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή. Για να συμπληρωθεί και να αποσαφηνιστεί η συγκεκριμένη υποχρέωση ασφάλειας, ο ΕΕΠΔ συστήνει να προστεθεί η φράση: «*και αναπτύσσει ανάλογα και τη δική του λεπτομερή πολιτική ασφάλειας*» στην τελευταία πρόταση του άρθρου 11β. Πράγματι, για να είναι αποτελεσματικές, οι αρχές της Επιτροπής πρέπει να μεταφέρονται κατάλληλα και να εφαρμόζονται μέσω μιας προσαρμοσμένης πολιτικής ασφάλειας.

Άρθρο 13 — Συνεργασία με οργανισμούς και φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με διεθνείς οργανισμούς

34. Η πρόταση αντικαθιστά την υφιστάμενη διατύπωση του άρθρου 13 του κανονισμού FRONTEX. Η νέα διατύπωση αναφέρει ότι: «Ο οργανισμός δύναται να συνεργάζεται με την Ευρωπόλ, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, με άλλους οργανισμούς και φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με διεθνείς οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για θέματα που υπάγονται στον παρόντα κανονισμό, στο πλαίσιο συμφωνιών συνεργασίας που συνάπτονται με τους φορείς αυτούς, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης και τις διατάξεις για τις αρμοδιότητες των εν λόγω φορέων».

35. Μετά από ανάλυση της εν λόγω διάταξης, ο ΕΕΠΔ συμπεραίνει ότι οι συμφωνίες συνεργασίας με τους οργανισμούς, τους φορείς και τους διεθνείς οργανισμούς που αναφέρονται στο συγκεκριμένο άρθρο δεν θα περιλαμβάνουν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Το συμπέρασμα αυτό βασίζεται στο γεγονός ότι η νέα διατύπωση δεν διευκρινίζει το ζήτημα ούτε και τις κατηγορίες δεδομένων που θα μπορούσαν να ανταλλάσσονται μεταξύ των οργανισμών και φορέων. Δεν προβλέπει επίσης τους όρους υπό τους οποίους θα μπορούσε να γίνεται μια τέτοια ανταλλαγή.

36. Παρά τη θέση που διατυπώνεται ανωτέρω, ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να υπογραμμίσει τις διατάξεις του άρθρου 22 της απόφασης του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 2009, για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ) [1] (στο εξής απόφασης Ευρωπόλ) όσον αφορά τις *Σχέσεις με θεσμικά όργανα, φορείς και οργανισμούς της Ένωσης ή της Κοινότητας*. Η διάταξη αυτή δίνει τη δυνατότητα στην Ευρωπόλ να συνάπτει και να διατηρεί σχέσεις συνεργασίας με θεσμικά όργανα, φορείς και οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί δυνάμει της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ειδικότερα με τον FRONTEX. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να προστεθεί ότι η παράγραφος 2 του άρθρου 22 ορίζει ότι «Η Ευρωπόλ συνάπτει συμφωνίες ή ρυθμίσεις συνεργασίας με τους φορείς που μνημονεύονται στην παράγραφο 1. Οι εν λόγω συμφωνίες ή ρυθμίσεις συνεργασίας είναι δυνατόν να αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών επιχειρησιακού, στρατηγικού ή τεχνικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των διαβαθμισμένων πληροφοριών. Οι εν λόγω συμφωνίες ή ρυθμίσεις συνεργασίας συνάπτονται μόνον έπειτα από έγκριση του διοικητικού συμβουλίου το οποίο, στο μέτρο που αφορούν την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, έχει λάβει προηγουμένως τη γνωμοδότηση της Κοινής Εποπτικής Αρχής». Επιπλέον, βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 3, η Ευρωπόλ μπορεί, πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ή της ρύθμισης συνεργασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2, να λαμβάνει άμεσα και να χρησιμοποιεί πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, από τους φορείς της παραγράφου 1, εφόσον είναι απαραίτητο για τη νόμιμη εκτέλεση των καθηκόντων της, και δύναται, υπό τους όρους του άρθρου 24 παράγραφος 1, να διαβιβάζει άμεσα τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στους εν λόγω φορείς, εφόσον είναι απαραίτητο για τη νόμιμη εκτέλεση των καθηκόντων του αποδέκτη.

37. Δεδομένου ότι η απόφαση Ευρωπόλ περιλαμβάνει διάταξη που θα επέτρεπε στην Ευρωπόλ να συνάψει συμφωνία ή ρύθμιση συνεργασίας με τον FRONTEX, η οποία ενδέχεται να αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών επιχειρησιακού, στρατηγικού ή τεχνικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο ΕΕΠΔ καλεί τον νομοθέτη να αποσαφηνίσει στον προτεινόμενο κανονισμό ότι η ρύθμιση συνεργασίας που θα μπορούσε να συναφθεί με την Ευρωπόλ βάσει του προτεινόμενου άρθρου 13 του κανονισμού FRONTEX, θα απέκλειε την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 14 — Διευκόλυνση της επιχειρησιακής συνεργασίας με τρίτες χώρες και συνεργασία με αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών

38. Το άρθρο 14 παράγραφος 1 της πρότασης αφορά το ζήτημα της διευκόλυνσης της επιχειρησιακής συνεργασίας με τρίτες χώρες και τη συνεργασία με αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών. Πιο συγκεκριμένα, ζητά από τον οργανισμό «σε θέματα που καλύπτουν οι δραστηριότητές του και στον βαθμό που απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων του, (…) να διευκολύνει την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών στο πλαίσιο της πολιτικής εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου». Επιπλέον, η παράγραφος 6 του ανωτέρω άρθρου ορίζει ότι «Ο οργανισμός μπορεί να συνεργάζεται με τις αρχές τρίτων χωρών που είναι αρμόδιες για θέματα που καλύπτει ο παρών κανονισμός, στο πλαίσιο συμφωνιών συνεργασίας που συνάπτονται με τις αρχές αυτές, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης».

[1] 2009/371/ΔΕΥ, (ΕΕ L 121 της 15.5.2009, σ. 37).

39. Όσον αφορά την προαναφερθείσα διάταξη, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι δεν αναφέρεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ούτε διευκρινίζει εάν, και εφόσον ναι, σε ποιο βαθμό και υπό ποιες περιστάσεις οι «ρυθμίσεις συνεργασίας» που προβλέπονται από τη διάταξη θα περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα. Ως εκ τούτου, και λαμβανομένου υπόψη του σκεπτικού που μνημονεύεται στις γενικές παρατηρήσεις, ο ΕΕΠΔ συμπεραίνει ότι η εν λόγω διάταξη δεν αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Το συμπέρασμα αυτό είναι σύμφωνο με τις πληροφορίες που έλαβε ο ΕΕΠΔ από τον FRONTEX στο πλαίσιο της κοινοποίησης για προκαταρκτικό έλεγχο με θέμα τις ΚΕΕ.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

40. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ζητήθηκε η γνώμη του από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

41. Ο ΕΕΠΔ έλαβε υπόψη τον σκοπό και τους στόχους του προτεινόμενου κανονισμού, καθώς και τους λόγους που οδήγησαν στην έγκριση της πρότασης που προβλέπει την αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου του FRONTEX. Τονίζει ειδικότερα ότι η πρόταση αποσκοπεί στο να επιτρέψει στον FRONTEX να εκπληρώνει πιο αποτελεσματικά τα υφιστάμενα καθήκοντα και αρμοδιότητές του, καθώς και όσα προβλέπονται από τον προτεινόμενο κανονισμό.

42. Λαμβανομένου υπόψη του νέου νομικού πλαισίου που προβλέπεται από την πρόταση, σύμφωνα με το οποίο ο FRONTEX θα λειτουργεί στο άμεσο μέλλον, και το οποίο ενδέχεται επίσης να οδηγήσει στην απόδοση νέων επιχειρησιακών καθηκόντων για τον FRONTEX βάσει του προτεινόμενου κανονισμού, προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι ο προτεινόμενος κανονισμός δεν αναφέρει σχεδόν τίποτα σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον FRONTEX, με μοναδική εξαίρεση την τελευταία πρόταση του άρθρου 11.

43. Ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι ο προτεινόμενος κανονισμός θα πρέπει -στον βαθμό που απαιτείται και ενδείκνυται- να διευθετεί πλήρως το ζήτημα του πεδίου εφαρμογής των δραστηριοτήτων που ενδέχεται να οδηγούν σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον FRONTEX.

44. Απαιτείται μια συγκεκριμένη νομική βάση, η οποία να διευθετεί το ζήτημα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον FRONTEX και να διευκρινίζει τις περιστάσεις υπό τις οποίες θα μπορεί να γίνεται μια τέτοια επεξεργασία από τον FRONTEX, με βάση ισχυρές εγγυήσεις περί προστασίας δεδομένων και σύμφωνα με τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας. Η επεξεργασία αυτή πρέπει να επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που είναι απαραίτητη για σαφώς καθορισμένους και θεμιτούς σκοπούς (ιδίως στο πλαίσιο των ΚΕΕ).

45. Η νομική βάση πρέπει να προσδιορίζει τις απαραίτητες και κατάλληλες εγγυήσεις, περιορισμούς και προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορεί να γίνεται μια τέτοια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων ως ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία.

46. Η διστακτικότητα της Επιτροπής να διευκρινίσει το ζήτημα στον προτεινόμενο κανονισμό ή να ορίσει επακριβώς την ημερομηνία μέχρι την οποία θα το πράξει, αντί να αναβάλλει το θέμα εν αναμονή νέων νομικών και πολιτικών περιστάσεων, εγείρει σοβαρές ανησυχίες. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανεπιθύμητη απουσία ασφάλειας δικαίου και σε σημαντικό κίνδυνο μη συμμόρφωσης προς τους κανόνες και τις εγγυήσεις προστασίας δεδομένων.

47. Για την περαιτέρω βελτίωση της πρότασης, ο ΕΕΠΔ καλεί επίσης τον νομοθέτη να αποσαφηνίσει στον προτεινόμενο κανονισμό ότι η ρύθμιση συνεργασίας που θα μπορούσε να συναφθεί με την Ευρωπόλ βάσει του προτεινόμενου άρθρου 13 του κανονισμού FRONTEX, θα απέκλειε την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συστήνει, τέλος, να αποσαφηνιστεί το άρθρο 11β της πρότασης.

Βρυξέλλες, 17 Μαΐου 2010.

Peter HUSTINX

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων